

Beskyldninger fra den ene Side for, at Ministeriet klæber sig fast ved Labouretterne, eller fra den anden Side for, at Lederne af Oppositionen storme op paa Labouretterne, er af det Slags Ting, som man sandelig ikke behøver saaledes at tage Notits af; navnlig synes jeg ikke, at der er Grund til at fremkalde en høist egen Attestation for, at det ikke forholder sig saaledes. Efter den Udtalelse, vi hørte fra den høitærede Kultusminister, er det jo ogsaa klart, at dette ikke har været Grunden. Den høitærede Kultusminister vil give mig Ret i, at dette ikke engang kan være et Motiv til imod den almindelige Regel at offentliggjøre saadanne konfidentielle Meddelelser mellem Kongen og Ministeriet; thi det maa være den almindelige Regel, at, hvad der passerer i Statsraadet, eller hvad der passerer i skriftlig Form mellem Kongen og Ministeriet, er Noget, der ikke vedkommer Offentligheden, og som skal holdes konfidentielt. Men den høitærede Kultusminister fremhævede da ogsaa et andet Niemed, der skulde opnaas ved denne Offentliggørelse, nemlig, at man derved foruden i Almindelighed at bringe Klarhed i Situationen, netop ogsaa troede at kunne møde Paastanden om, at Hans Majestæt Kongen personlig ikke har noget bestemt Omse i den foreliggende Strid. Dertil vil jeg bemærke, at dette ganske vist er aldeles officielt klaret, idet der foreligger Sort paa Hvidt i en officiel Form for, at Hans Majestæt Kongen gaar imod det Parti, som har Flextallet her i Thinget for sig. Det er imidlertid Noget, vi have vidst før, og for saa vidt har det altsaa ikke stor Interesse; men jeg siger, at det netop er dette, der ikke skulde bringes frem, det skulde ikke officielt tilkendegives. Det skal i det konstitutionelle Statsliv staa ethvert Parti frit for at sige: vi kæmpe ikke mod Kongens personlige Billie, vi bekæmpe kun Ministeriet (Afsværelse). Som det ærede Medlem meget rigtig bemærker, og som det tidligere har været Gjenstand for Forhandlinger, har Oppositionen ligesaa vel Lov til at kalde sig Hans Majestæts Opposition, som Regjeringen har Lov til at kalde sig Hans Majestæts Regjering. Hvis Ministeriet har gjort sine Meddelelser i Indstillingen til Kongen for at klare Opfattelsen af, hvad der har bevæget det til at tage den Beslutning, der er tagen, nemlig at det vil blive — da Ministeriet ogsaa har taget den Beslutning at blive, tillader jeg mig at tro, at man meget vel kan sige, at det vil blive — hvis Ministeriet altsaa har gjort dette for at klare Begreberne om, hvad der har bevæget det til at ville blive og paatage sig Ansvarer i saa Henseende i dette Tilfælde, saa siger jeg, at denne Form forekommer mig at være meget uheldig. Dette kunde være fket i en ganske anderledes heldig konstitutionel Form, hvis vi her i Thinget havde faaet en Meddelelse fra Ministeriet igennem Conseilspresidenten om, hvad der havde været det bevægende Motiv for Regjeringen til at blive, og jeg vil endog

sige, at den Maade, hvorpaa Sagen foreligger, ikke er stillet til at bringe Klarhed netop over det vigtigste Punkt. Vi have tildels faaet Klarhed over, hvad der er passeret, vi have faaet Klarhed over, at Ministeriet efter nøieste Overveielse har anset det for rigtigt at trække sig tilbage, for at der kunde blive gjort Forsøg paa at danne et nyt Ministerium, og vi have faaet Klarhed over, at Hans Majestæt ikke har ønsket at gjøre dette Forsøg; men de Betragtninger, der have ledet Ministeriet til at opgave den Beslutning, det efter nøieste Overveielse havde fattet, nemlig at det var heldigt, at det gik af, og altsaa til at blive, foreligger der ikke Noget som helst om. — Jeg vil altsaa til Slutning gjentage, at jeg paa ingen Maade finder Offentliggørelsen af den omhandlede Skrivelse ulovlig, jeg vil ikke paa nogen Maade tale om, at den er grundlovsstridig, og jeg vil heller ikke sige, at den for Diebliffet er farlig i og for sig; men jeg vil sige, at den er farlig i sine Konsekvenser, fordi den saa let kan lede til Misforstaaelser, navnlig med Hensyn til et af Kardinalpunkterne i vor konstitutionelle Forfatning, nemlig Hans Majestæts Kongens Ansvarsfrihed, og jeg vil sige, at denne Fremgangsmaade er en Uregelmæssighed, fordi vi ellers ikke ere vant til at faa Meddelelser om, hvad der passerer i Statsraadet eller imellem Kongen og Ministrene, en Uregelmæssighed; der favner tilstrækkelig Foranledning, idet de Foranledninger, der have været fremførte, ikke have været fuldstændig berettigede. Jeg kan derfor fuldstændig vel forstaa, at de ærede Medlemmer, som ved at fremkomme med Adressen i December Maaned, reiste hele denne Sag, finde sig foranledigede til at nedlægge Protest imod, at Sagen er tagen paa den Maade fra Ministeriets Side, hvorpaa den er tagen. Skjøndt jeg, som jeg begyndte med at bemærke, egentlig meget nødig drages med ind i den Slags Forhandlinger, kan jeg, da der her foreligger en bestemt Opfordring til at udtale, om man billigere eller ikke billigere det Passerede, ikke sige Andet, end at jeg ikke kan billige det. Medens jeg vel i enkelte Punkter kunne ønske Dagsordenen anderledes affattet, maa jeg dog sige, at den i det Hele taget stemmer med den Opfattelse, jeg har af denne Sag. Jeg maa derfor stemme for den og vil tillade mig at opfordre alle ærede Medlemmer af Thinget, navnlig dem, der maa siges at være Ministeriets faste Tilhængere, opfordre dem, saavidt de virkelig finde, at de ikke kunne billige, at den kongelige Saandskrivelse er offentliggjort paa den Maade, som fket er, til at lægge denne deres Opfattelse for Dagen ved at stemme for den foreslaaede Dagsorden. Jeg for mit Vedkommende vil ikke ved min Afstemning over denne Dagsorden i allermindste Maade anse min fremtidige Stilling præjudiceret enten til den ene eller til den anden Side, og jeg er overbevist om, at alle de Med-